

Dostosowywanie rodzajów szkoleń do potrzeb, umiejętności i zdolności osób bezrobotnych.

W związku z koniecznością wywiązania się z zadań ustawowych oraz wychodząc naprzeciw wymaganiom lokalnego rynku pracy, a także potrzebom zgłaszanym przez osoby bezrobotne, Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu inicjuje szkolenia grupowe osób bezrobotnych i pobierających rentę szkoleniową w celu zwiększenia ich szans na uzyskanie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i podwyższenie kwalifikacji zawodowych.

Na początku bieżącego roku Urząd nasz zwrócił się z prośbą o określenie zapotrzebowania na zawody i specjalności na lokalnym rynku pracy do przedstawicieli pracodawców, organizacji pracodawców, organizacji związkowych, agencji zatrudnienia, dużych instytucji szkoleniowych prowadzących szkolenia na zlecenia pracodawców lokalnych oraz do innych partnerów rynku pracy.

Na podstawie analizy otrzymanych odpowiedzi można stwierdzić, że aktualnie największe zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy istnieje na pracowników:

- w zawodach budowlanych, różnych specjalności,
- spawaczy posiadających uprawnienia podstawowe lub ponadpodstawowe, w różnych technikach spawania,
- operatorów maszyn budowlanych i drogowych,
- kierowców samochodów ciężarowych i autobusów,
- pracowników magazynów,
- operatorów obrabiarek sterowanych numerycznie,
- tokarzy i frezerów,
- opiekunek osób starszych, niepełnosprawnych i dzieci,
- pracowników administracyjnych z umiejętnością prowadzenia spraw kadrowych i z podstawową znajomością księgowości,
- informatyków,
- operatorów wózków jezdniowych,
- pracowników usług, jak:
  - kosmetyczki,
  - fryzjerki,
  - manicurzystki,
  - barmani,
  - kucharze
  - kelnerzy,
- sprzedawców.

Zgodnie z Krajową Strategią Zatrudnienia na lata 2007 -2013 promujemy szkolenia bazujące na modułowych programach, które umożliwiają nabywanie kwalifikacji zawodowych potrzebnych do zatrudnienia, na poziomie przyuczenia do wykonywania pracy lub na poziomie wymagań państwowego egzaminu zawodowego. W tym celu współpracujemy m.in. z Cechem Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości. Tego rodzaju szkolenia umożliwiają

nabywanie umiejętności ogólnych potrzebnych do sprawnego funkcjonowania w społeczeństwie obywatelskim, opartym na wiedzy.

Planując szkolenia grupowe bierzemy pod uwagę potrzeby, umiejętności i zdolności osób bezrobotnych. Analizujemy dane statystyczne dotyczące kategorii osób zarejestrowanych oraz potrzeby zgłaszane w kartach referencyjnych, ankietach i wnioskach wpływających do naszego Urzędu. Dużą ilość informacji na temat preferencji osób bezrobotnych uzyskujemy w trakcie porad indywidualnych i grupowych przeprowadzanych przez doradców zawodowych oraz zajęć w Klubie Pracy.

Na dzień 30 czerwca 2008 r. zarejestrowane było **7288** osób, z czego:

- **294** posiadało wykształcenie wyższe; 4,03%
- **1290** posiadało wykształcenie policealne i średnie zawodowe; 17,70%
- **409** posiadało wykształcenie średnie ogólnokształcące; 5,61%
- **1963** posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe; 26,93%
- **3332** posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej; 45,73%

Wśród osób zarejestrowanych figuruje **2869** osób bez kwalifikacji zawodowych (221 osób posiada wykształcenie średnie ogólnokształcące a **2648** wykształcenie gimnazjalne i poniżej.

2067 osób nie posiada doświadczenia zawodowego, z czego:

- **72** osoby posiadają wykształcenie wyższe;
- **261** osób posiada wykształcenie policealne i średnie zawodowe;
- **140** osób posiada wykształcenie ogólnokształcące;
- **306** osób posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe;
- **1288** posiada wykształcenie gimnazjalne i poniżej.

Jak pokazują powyższe dane, duża część osób zarejestrowanych w naszym Urzędzie nie posiada żadnego doświadczenia zawodowego i większość ma bardzo niskie kwalifikacje. Dlatego też przygotowując plan szkoleń grupowych musimy brać pod uwagę ten stan.

Celem naszej działalności jest przedłożenie naszym klientom propozycji zatrudnienia, dlatego też staramy się aby oferta szkoleniowa obejmowała te dziedziny, w których jest najwięcej ofert pracy.

W naszym Urzędzie od lat kładziony jest nacisk na organizację szkoleń wielomodułowych tak, aby absolwenci posiadali jak największą ilość uprawnień i umiejętności. Zlecając szkolenia, podając nasze oczekiwania programowe, wymagamy zorganizowania jak największej ilości zajęć praktycznych, tak aby uczestnicy mogli sprawdzić nabyte umiejętności w praktyce.

Krajowy Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia kładzie nacisk na kierowanie na szkolenia osób starszych, o niskim poziomie wykształcenia i długotrwale bezrobotnych. Duża część naszej oferty szkoleniowej skierowana jest właśnie do tych osób z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy.

Bardzo dobrze sprawdza się też model umów zawieranych z pracodawcami, na przeszkolenie konkretnych osób. Osoba bezrobotna składa wniosek o szkolenie indywidualne, poparte

uprawdopodobnieniem zatrudnienia. Pracodawca może w nim określić bardzo dokładnie wymogi jakie musi spełnić osoba, którą chciałby zatrudnić. Przygotowując umowę szkoleniową, zawieraną z instytucją szkoleniową, określa się bardzo precyzyjnie wszystkie wymogi jakie musi spełnić absolwent.

Dzięki temu pracodawca ma możliwość zatrudnienia pracownika, który spełnia wszystkie jego wymagania, jeżeli chodzi o kwalifikacje i ich poziom, umiejętności i uprawnienia.

Wszystkie osoby bezrobotne mają pełną możliwość zapoznania się z naszą ofertą, zgłoszenia swego akcesu lub jeżeli szkolenia, którym są zainteresowane nie ma w naszej ofercie, wnioskować o skierowanie na szkolenie indywidualne.

Każda osoba bezrobotna która jest zarejestrowana w naszym Urzędzie, a nie jest zdecydowana w jakim kierunku chciałaby się szkolić może uzyskać pomoc doradcy zawodowego w formie indywidualnej porady z wykorzystaniem testów diagnostycznych służących do określenia predyspozycji i zainteresowań zawodowych klienta. Porada indywidualna ma na celu adekwatne dostosowanie kierunku szkolenia zawodowego do indywidualnych potrzeb i predyspozycji klienta. Ponadto każda osoba może skorzystać z informacji zawodowej, która polega na podaniu pełnych danych na temat zawodów, kierunków kształcenia oraz organizowanych kursach i płynących z ich ukończenia korzyści.

W przypadku klienta zdecydowanego na konkretnie obrany przez siebie kierunek szkolenia zawodowego, pomoc doradcy zawodowego sprowadza się przede wszystkim do wspólnego ustalenia adekwatności wyboru danego kierunku szkolenia. Następnie każda osoba zakwalifikowana do udziału w konkretnym szkoleniu, tuż przed jego rozpoczęciem, korzysta z usług poradnictwa zawodowego w postaci uczestnictwa w zajęciach grupowych prowadzonych przez doradcę zawodowego. Głównym celem tychże zajęć jest nabycie przez uczestników umiejętności poruszania się po rynku pracy, wzbudzenie ich motywacji do poszukiwania pracy, wyposażenie w wiedzę na temat rynku pracy oraz zdobycie wiedzy i umiejętności związanych z tworzeniem dokumentów aplikacyjnych.

Ponadto wszystkie osoby zakwalifikowane do udziału w szkoleniu zawodowym uczestniczą w grupowym spotkaniu informacyjnym, prowadzonym przez pracownika Działu ds. Rozwoju Zawodowego wraz z doradcą zawodowym. W spotkaniu tym, każdorazowo, bierze również udział przedstawiciel instytucji szkoleniowej.

Biorąc pod uwagę strukturę bezrobocia w naszym mieście, oraz poziom wykształcenia i doświadczenie zawodowe osób zarejestrowanych, wprowadziliśmy innowacyjną metodę szkolenia osób bez kwalifikacji i z małą motywacją do podjęcia zatrudnienia.

Chodzi tu o projekty „Nowa perspektywa” i „Nowa perspektywa 2”, które adresowane były głównie do osób, które nie ukończyły 25 roku życia i które nie posiadały kwalifikacji zawodowych. Dzięki współpracy z Cechem Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości w Bytomiu osoby takie zostały skierowane na szkolenia zawodowe (m. in. fryzjer, mechanik samochodowy, elektryk, kucharz i sprzedawca), połączone z praktyką zawodową u konkretnych pracodawców. Głównym naszym celem było dotarcie do ludzi młodych, którzy dzięki udziałowi w projekcie mogli zdobyć tytuł czeladnika.

Ścieżka obsługi osób przystępujących do projektu zakładała:

- rozmowę z doradcą zawodowym w celu dokonania wyboru zawodu, w jakim nastąpi szkolenie;
- szkolenie zawodowe przygotowujące do pracy w określonym zawodzie;
- przygotowanie zawodowe lub staż, dzięki któremu osoba mogła zapoznać się z praktyczną stroną wykonywania zawodu;
- możliwość uzyskania tytułu czeladnika.

Szkolenia trwały 6 miesięcy. Oprócz zajęć teoretycznych i warsztatów osoby szkolone odbywały również praktykę zawodową w określonym zakładzie pracy. Po jego zakończeniu osoby zainteresowane kierowane były na sześciomiesięczny staż czy przygotowanie zawodowe, które odbywało się u pracodawcy, oraz mogły wnioskować o sfinansowanie egzaminu czeladniczego.

Inicjując nasze działania kierujemy się przede wszystkim celowością i gospodarnością wydatkowanych środków. Rozliczani również jesteśmy z efektywności naszych działań, tj. ilości osób, które podjęły prace po szkoleniach.

Analizując strukturę bezrobocia w naszym Urzędzie zauważamy jednak sporą ilość osób, które zarejestrowane są od dawna, nie brały udziału w żadnych formach aktywizacji, są długotrwale bezrobotne i mogą się czuć wykluczone i zaniedbywane przez nasze służby.

Spełniając jednak naszą misję, przedkładamy tym osobom bezrobotnym propozycję uczestnictwa w kursach, dając tym samym sygnał, że interesujemy się ich losem i chcemy im pomóc. Zdajemy sobie sprawę, że w tym przypadku efektywność wydatkowania środków nie będzie wysoka, jednak naszymi działaniami pozwolimy tym ludziom uwierzyć w siebie i wyjść z „dołka psychicznego”. Szkolenia dla tych osób poszerzone są o bloki psychologiczne, pomagające uwierzyć w siebie i odnaleźć się na rynku pracy.

Organizowane np. były szkolenia 50 Plus i 40 Plus, dla osób napotykających, ze względu na swój wiek, trudności ze znalezieniem zatrudnienia.

Od dłuższego czasu na lokalnym rynku pracy mamy do czynienia z paradoksalną sytuacją: z jednej strony mimo, że poziom bezrobocia systematycznie maleje, w naszym urzędzie pracy zarejestrowana jest duża rzesza osób bezrobotnych, z drugiej strony pracodawcom coraz trudniej znaleźć pracowników, a naszym służbom zrealizować zgłoszone oferty pracy. Jednym z powodów zaistnienia tej sytuacji jest niedopasowanie strukturalne kwalifikacji osób bezrobotnych do potrzeb rynku pracy.

Urząd stwarza osobom bezrobotnym, poprzez pomoc w zdobyciu nowych lub podniesieniu już posiadanych kwalifikacji, możliwość realizacji celu jakim jest zdobycie satysfakcjonującego ich zatrudnienia, z drugiej strony pozwala pracodawcom na zatrudnienie pracowników spełniających ich oczekiwania, mogących sprostać wysokim wymaganiom zmieniającej się wciąż gospodarki rynkowej.

Wszystkie działania prowadzone przez nasz Urząd nakierowane są na aktywizację osób bezrobotnych oraz pomoc w znalezieniu dla nich zatrudnienia. W przypadku trudności ze zrealizowaniem ofert pracy będących w naszym posiadaniu dążymy do przekwalifikowania lub podniesienia kwalifikacji bezrobotnych tak, aby spełnić oczekiwania obu stron procesu – do pracodawców skierować osoby spełniające ich wymagania a bezrobotnym pomóc w

znalezieniu zatrudnienia, które umożliwi im zrealizowanie swych dążeń i planów zawodowych.